

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО НА СТОКИТЕ И ПОТРЕБИТЕЛСКА ЗАЩИТА

О Т Ч Е Т

за дейността на Център за качество на стоките и потребителска защита за 2017 година

*Разработен от: доц. д-р Теменуга Стойкова
ръководител на „Център за качество на стоките и потребителска защита”*

Центърът за качество на стоките и потребителска защита е създаден с решение на Научния съвет на НИИ, обсъдено и одобрено от АС на ИУ – Варна в края на месец юни 2016 година. През отчетния период той стана съставна част от новосъздадения Научноизследователски институт към ИУ – Варна. Изготвените Правила за работа на Центъра за качество на стоките и потребителска защита (ЦКСПЗ) бяха съобразени с утвърдените промени от АС от 24.03.2016 г. за функционирането на НИИ и центровете към него. Правилата за работа на ЦКСПЗ бяха приети от АС на ИУ – Варна на 24.11.2016 г.

Предмет на дейност на Центъра е извършването на научни изследвания, изготвянето на обосновки, стандарти, експертизи и пазарни проучвания за потребностите на бизнеса, държавата и местните органи чрез използването на съвременни средства и методи. Той препоръчва и предоставя специалисти и консултантски услуги за оценка, контрол и управление на качеството, разработване и внедряване на Системи за управление и стандарти, сертификация на системи и продукти, изготвяне на експертизи. ЦКСПЗ започна да осъществява някои от предвидени дейности, свързани с целите на функционирането му през академичната 2016/2017 година.

1. Дейности на ЦКСПЗ през 2017 година

Основните цели на дейността на ЦКСПЗ в отчетния период бяха насочени към:

- организиране на международни и национални научни прояви – кръгли маси, дискусии относно качеството и безопасността на стоките, техния контрол, оценка, опаковка, логистика, съхранение;
- установяване на контакти и съвместни инициативи с държавните, местните структури и бизнеса, ангажирани с въпросите за качеството и безопасността на стоките, техния контрол и потребителската защита;
- засилване на връзката бизнес-обучение на кадри от ИУ – Варна в областта на качеството на потребителските стоки и защита интересите на различните групи потребители;
- организиране на практически модули със стоки, предоставени от вносители на потребителски стоки относно качеството и безопасността им – демонстрации на безопасно потребление, предоставяне на флаери, указания, консултации от експерти;
- международен обмен на научни резултати от изследвания в областта на качеството и безопасността на стоките и услугите и подобряване информираността на потребителите по тези въпроси.

1.1. Кръгла маса "Безопасност на потребителските продукти и услуги" - 15 март 2017 година

ЦКСПЗ по случай Световния ден на потребителя - 15 март организира кръгла маса съвместно с Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) под егидата на Министерството на икономиката.

Целта на кръглата маса беше да се поканят представители на държавните, ведомствените и общинските структури, отговорни за контрола на безопасността на потребителските стоки и услуги, на производители и вносители, на нотифицирани органи, акредитирани лаборатории, научни работници, студенти, потребители и се предизвика дискусия относно състоянието и проблемите на безопасността на предлаганите на българския пазар стоки.

Събитието предизвика изключително голям обществен и медиен интерес с над 80 участници, което потвърждава актуалността на проблема, поставен за обсъждане на кръглата маса. Присъстваха представители на: ДАМТН - Мариета Мухтарова – държавен експерт в отдел "Методичен" при Главна дирекция "Надзор на пазара", Митко Митев – главен инспектор в Регионален отдел "Надзор на пазара" Североизточна България; Митница Варна – Соня Трифонова, началник на отдел "Тарифна политика" и Лъчезар Лазаров - началник на отдел "Митническо разследване и разузнаване"; Община Варна – представители на Дирекция "Управление на сигурността

и контрол", Отдел "Контрол по търговската дейност и туризма" - Емил Люцканов, Бранимир Няголов и Орлин Данеков; Варненска Търговско-индустриална камара: Иван Табаков – председател, Божил Божилов - експерт; *Нотифицирани органи*: - Мултитест ООД – д-р Павел Чукачев; Елтест сертификация ООД – Владимир Тодоров; *Икономически оператори*: Румяна Чавдарова - мениджър качество на "Валери груп" ООД; Елдоминвест ООД – инж. Н. Акпунарлиев, Димитрови ЕООД; Председателя на Варненската организация на "Клуб 9000" и др. От Икономически университет – Варна присъстваха - зам. ректора по учебната дейност и акредитация проф. д-р Евгени Станимиров, проф. д-р Веселин Хаджиев - зам. ректора по Научно-изследователската дейност, директор и зам. директора на НИИ, декана на Стопански факултет; директор "Магистърско обучение", ръководител катедра "Стокознание", проф. д-р Маргарита Бъчварова - катедра "Правни науки"; преподаватели от ИУ-Варна, студенти - бакалаври от специалности "Стокознание", "Стокознание и митническа дейност", магистри от специалност "Качество и експертиза на стоките", докторанти по докторска програма "Стокознание".

На кръглата маса бяха изнесени доклади, презентации и изказани становища от организаторите и присъстващите на кръглата маса. Доц. д-р Теменуга Стойкова - ръководител на Центъра за качество на стоките и потребителска защита при ИУ-Варна откри кръглата маса и представи историята на Международния ден на потребителя, основните права на потребителите и участниците в нея. ДАМТН представи презентации на следните теми: "Надзор на пазара в България, осъществяван от ГДНП; "Играчки, видове продукти, проблеми и представяне на опита на ДАМТН в контекста на основните ѝ функции". Значението и възможностите за контрол и осигуряване безопасността на потребителските стоки на общинските структури представи Емил Люцканов. Дейността на Информационен център „Европа Директно – Варна“ и ролята му за защита на потребителите беше представена от И. Табаков, а Б. Божилов сподели казуси, зададени от потребители относно Интернет търговията и разясни, значението на Бар кодовете и начините за разпознаване произхода на стоките, а Нотифицираният орган – "Мултитест" ООД представи доклад на тема "Мултитест – настояще и бъдеще". Споделени бяха от Митко Митев гл.инспектор, РОНП СИБ проблеми при извършване на проверки при Интернет търговията и възможности за тяхното преодоляване. Отношение по проблема взеха и представители на Агенция "Митници", на ИУ-Варна. Получи се оживена, интересна дискусия по въпросите за безопасността

на предлаганите стоки и услуги на българския пазар, проблемите при Интернет търговията, възможностите за защита на потребителите.

По темата за сътрудничество на държавните, общинските структури, бизнеса с ИУ – Варна, доц. д-р Теменуга Стойкова представи възможностите на ИУ-Варна относно подготовката от катедра "Стокознание" на специалисти бакалаври и магистри с компетентност и изградени практически умения за анализ, контрол и експертиза на потребителските стоки, които биха могли да участват в дейността по осигуряване и контрол на безопасността на стоките и защитата на потребителските интереси, както и приоритетните цели и задачи в това направление на Центъра за качество на стоките и потребителска защита.

Участниците в кръглата маса изразиха становище относно необходимостта от системно организиране на такива форуми, на които да се обсъждат трудностите и проблемите, да се правят предложения и вземат решения по въпросите за защитата на потребителите и гарантиране на пускането на пазара на безопасни продукти, за засилване на информационната политика в това направление. *Организираната в ИУ – Варна от ЦКСПЗ кръгла маса постави основата за едно по-тясно сътрудничество и устойчиво партньорство между контролни и общински органи, университети, неправителствени организации относно безопасността на стоките и услугите, защита на потребителите и опазване на обществените интереси.*

2.2. Проект за частично финансиране на международен научен форум - НПК- /2017 г., на тема „Качество и безопасност на потребителските стоки”

Основната цел на проекта беше да подпомогне развитието на политиката на ИУ – Варна за сътрудничество и взаимодействие на икономическата наука с външната бизнес среда, създаване на възможност за контакти между различни учени, изследователи, докторанти, студенти, представители на бизнеса, специалисти и потребители, които да обменят идеи и полезни бизнес практики в областта на качеството и безопасността на потребителските стоки.

По проекта беше проведена *Кръгла маса с международно участие*, която даде възможност за изграждане на устойчиви връзки с публичните институции на местно и национално равнище и използване на резултатите от научните изследвания за оказване на влияние върху социално-икономическата политика в страната и постигането на устойчиво развитие. Организиран и проведен беше и практически модул с демонстрация на безопасно потребление на детски играчки в два пункта в морската градина на гр.Варна с разяснения и експертни консултации на специалисти от ДАМТН.

Кръглата маса с международно участие беше организирана на 1 юни 2017 г. със съдействието на ДАМТН, Комисията за защита на потребителите, Университети от България, Русия и Украйна.

Събитието предизвика голям обществен и научен интерес с над 50 участници. Присъстваха представители на: ДАМТН – експерти от Главна дирекция "Надзор на пазара"; Представители на Регионална дирекция „Надзор на пазара” - Варна; Директора на Регионалната организация на Комисията за защита на потребителите – Варна; Представители на Митница Варна – началник на отдел "Тарифна политика"; Представители на Община Варна; Нотифицирани органи; сертификационни фирми; Икономически оператори – производители и вносители на промишлени и хранителни стоки; неправителствени и частни организации, с предмет на дейност качество и безопасност на стоките; научни работници и преподаватели от университети в България, Русия, Украйна и др. От ИУ – Варна в работата на кръглата маса участваха активно преподаватели от катедра „Стокознание”, Икономика и управление на търговията“ и „Индустриален бизнес”, както и студенти, магистри и докторанти от специалностите, подготвящи кадри в областта на качеството на потребителските стоки.

В програмата на кръглата маса бяха включени 26 доклада, от които 18 от чужбина с над 45 участника.

- *Дискутираните теми и тематичните направления на кръглата маса бяха:*
 - качество и безопасност на стоките;*
 - управление на качеството и безопасността на стоките;*
 - надзор на пазара – изисквания и добри практики;*
 - защита на потребителите – правни, организационни аспекти и добри практики;*
 - осигуряване и гарантиране на качеството и безопасността на стоките;*
 - роля на нотифицираните органи и лабораториите; взаимовръзка между бизнеса и образованието – осигуряване на търсени компетенции на младите кадри.*

Изнесени бяха интересни доклади по въпросите за безопасността и качеството на:

- ✓ иновативни решения на търговските фирми за гарантиране качеството и безопасността на стоките;
- ✓ в областта на хранителните стоки – за плодове и зеленчуци, хляб, идентификация и фалшификация на натурални сокове, кисело-млечни продукти и др.;

- ✓ в областта на промишлените стоки – за безопасността на пиротехнически изделия, електрически играчки с радиоконтрол, скутери, електростоки, порцелан, опаковки и др.;
- ✓ подготовката на кадри от ИУ–Варна повече от 60 години в областта на качеството и безопасността на стоките и възможностите за тяхната пазарна реализация.
- ✓ подготовката на кадри от ИУ–Варна повече от 60 години в областта на качеството и безопасността на стоките и възможностите за тяхната пазарна реализация.

Представени бяха доклади и по останалите направления на кръглата маса.

Изнесените доклади бяха отпечатани в сборник от Издателство „Наука и икономика” при ИУ-Варна, както и в електронен сборник, достъпен он-лайн и рефериран в следните две бази данни:

➤ ***RePEc*** : <https://econpapers.repec.org/bookchap/vrnstozna/>

➤ ***Российской научной электронной библиотеке elibrary.ru***
(Российской системе индексации научной литературы:
<https://elibrary.ru/item.asp?id=29964124>).

Участниците в кръглата маса изразиха становище от положителната роля на организирането на такива научно-практически форуми с международно участие на всички заинтересовани страни, където научните достижения, практическите и организационни проблеми се обсъждат съвместно и се търсят решения за гарантиране качеството и безопасността на потребителските стоки.

Научно-практическият форум продължи с практически панел на две места в Морската градина, където се направиха демонстрации на безопасно потребление на детски играчки, предоставени безвъзмездно от производители и вносители в страната ни. Безплатно бяха предоставяни експертни консултации на родители и техните деца. Демонстрационният панел предизвика голям интерес и удовлетворение сред потребителите, които изказаха благодарност и желание за системно получаване на информация относно качеството и безопасността както на детските играчки, така и на други потребителски стоки.

Българските и чуждестранни участници в кръглата маса изразиха становище от положителната роля на организирането на такива научно-практически форуми с участието на всички заинтересовани страни, където научните достижения,

практическите и организационни проблеми се обсъждат съвместно и се търсят решения за гарантиране качеството и безопасността на потребителските стоки.

Организираната в ИУ-Варна кръгла маса потвърди актуалността на въпросите за качеството и безопасността на стоките и услугите и необходимостта от подготовка на компетентни кадри с висше образование в това актуално направление.

Целите на проекта бяха изпълнени: обединиха са мненията и становищата на държавни, общински и частни контролни органи, икономически оператори и научни работници относно актуалните въпроси за качеството и безопасността на потребителските стоки; изнесени, отпечатани и разпространени бяха актуални научни международни изследвания относно безопасността и фалшификацията на потребителските стоки и осигуреността с кадри с висше образование, които са подготвени за решаване проблемите на качеството на потребителските стоки; осигури се възможност за широко обсъждане на проблемите и изграждане на стратегия за развитие и гарантиране на пазара на безопасни стоки. Научната проява даде възможност за подобряване на научното и образователно равнище на обучаваните студенти в ИУ – Варна, на информираността на потребителите за качеството и безопасността на стоките, за развитие на научните идеи и изследвания в това направление. Широката разгласа в медиите на проявата и на сборника с научните доклади осигури публичност на научните достижения и повиши авторитета на ИУ – Варна и на научното звено, организатор на проявата.

Заключение

През календарната 2017 година ЦКСПЗ проведе научни, научно-практични и организационни форуми в областта на качеството, безопасността на потребителските стоки и защитата на потребителите. Създаде се по-тясно сътрудничество между държавни и общински органи, университети и научни работници, нотифицирани органи и икономически оператори и подготовката на компетентни кадри с висше образование в това актуално направление. Реализираха се научни и социални идеи, които дадоха възможност за утвърждаване имиджа на ИУ – Варна, НИИ и потвърдиха актуалността на приоритетите, заложи в целите на ЦКСПЗ.

25.08.2017 г.

Ръководител ЦКСПЗ:.....

/ Доц. д-р Теменуга Стойкова /